

18. Руденко М. Д. Енергія прогресу. Вибрані праці з економії, філософії і космології / упоряд. Р. А. Руденко. Київ : ТОВ «Вид-во «КЛІО», 2015. 680 с.
19. Самодрин А. П. Архітектоніка профільної освіти : навчально-методичний посібник. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2019. 504 с.
20. Самодрин А. П. Педагогічна організація регіону: теорія і практика : монографія. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2006. 232 с.
21. Самодрин А. П. Формування навчально-освітнього простору регіону: монографія. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2006. 456 с.
22. Сухонос С. И. Масштабная гармония Вселенной. Москва : Изд-во «София», 2000. 308 с.
23. Федоров Н. Ф. Философия общего дела. Москва, 1913. Т. 2. 592 с.
24. Шеллинг Ф. И. Й. Сочинения: в 2-х т. Москва : Мысль, 1987.
25. Шилов Ю. О. Про виникнення української мови та етносу (за протошумерським архівом Кам'яної Могили та ін.). *Українознавчий альманах*. 2012. № 9 (електр). С. 357–366.
26. Я верю в силу свободной мысли...: письма В. И. Вернадского И. И. Петрункевичу; вступ. слово акад. В. С. Соколова. *Новый мир*. 1989. № 12. С. 204–221.

Наталія САС

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Проблема підготовки майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління в контексті цілей сталого розвитку – це порівняно нова наукова проблема, що має комплексний міждисциплінарний вимір і вимагає осмислення методологічного, теоретичного та предметного аспектів.

Для методологічного рівня характерні:

- усвідомлення гносеології прагматизму й етики персоналізму як філософських субстанцій інновацій, що досягли апофеозу в постмодерністських інтенціях і практиці соціокультурного реформування на рубежі ХХ – ХХІ століть; важливості синергетики – досягнення стійкої рівноваги в соціальному розвитку за умов коеволюції раціональних інновацій та соціокультурних традицій, що вможливує продуктивну модернізацію суспільного розвитку;
- з'ясування сутності опанування технологіями майбуттєтворення, випереджувального, інноваційного управління, що найближчим часом стануть базовими для формування керівників НЗ із погляду перспективи їхньої професійної діяльності (В. Астахова [6], В. Вернадський [2]);
- обґрунтування філософських засад трансформації й модернізації системи вищої освіти в Україні (В. Кремень [3] та ін.);
- узагальнення теоретико-методологічних основ управління інноваційним розвитком системи освіти України (С. Ніколаєнко [8]) та ін.;
- осмислення сучасних системно-методологічних засад функціонування й розвитку професійної освіти як системної діяльності [9];
- опис системно-інтегративних рис особистості, які детермінують професійний розвиток і становлення професійно успішної людини (К. Попер [11], І. Пригожин [12] та ін.);
- визнання мінливості провідною рисою способу життя людини, з огляду на що поряд із засвоєнням базових знань перед сучасною освітою постає нагальне завдання

навчити студента самостійно опановувати нові знання й інформацію, навчатися, сприймати і продукувати зміни, розвинути потребу в навчанні протягом життя (В. Кремень [3], Н.Ничкало [9]).

Соціальний складник «імперативу виживання» трансформується в імператив випереджувального відтворення якості людини, системи освіти та суспільного інтелекту. Закон випереджувального розвитку вмотивовує необхідність узгодити всі види людської діяльності з можливостями біосфери й життєвими потребами майбутніх поколінь. Такі перетворення повинні відбутися на основі планетарно-керованого соціоприродного розвитку, випереджувальних заходів у сфері взаємодії суспільства і природи, на базі балансу потреб складників цієї взаємодії та їхнього співрозвитку. Важливу роль у цьому розвитку відіграє підготовка майбутніх керівників навчальних закладів, формування їхніх пріоритетів, цінностей, моральних і правових норм – духовно-інтелектуальної основи реалізації випереджувального розвитку в контексті імперативу виживання людства. Обговорювані ідеї практично реалізуються в соціальній та освітній політиці «сталого розвитку», що була підтримана більшістю країн світу, зокрема й Україною [10].

Під впливом глобальних змін в освіті зазнає трансформації теорія і практика управління освітньою установою, що заснована на необхідності управління навчальним закладом в умовах мінливого, усе більш інтегрованого світу, інтенсифікованих глобальних проблем та криз. При цьому необхідно зазначити, що система вищої освіти може впливати на глобалізацію, формуючи лінію майбутньої політики держави й регіону.

У контексті взаємовпливу процесів глобалізації та системи вищої освіти слід аналізувати нові моделі управління, реформування, реструктуризації та облаштування як вищої освіти, так і всієї системи освіти. Окреслюючи потенційні стратегії розвитку України в умовах глобалізації, зауважимо, що поряд із можливим ризиком ці процеси дають реальний шанс Україні посісти гідне місце в новому етапі цивілізації, пов'язаному з розвитком науки, освіти та інноваційних технологій управління навчальними закладами.

Зміни в управлінні системою освіти безпосередньо стосуються якості підготовки керівного складу освітніх установ. Освіта, особливо професійна, повинна відреагувати на цю тенденцію відповідністю професійної підготовки та перепідготовки кадрів управління навчальними закладами, підвищенням у керівників навчальних закладів здатності до сприйняття й використання на практиці нових управлінських ідей, технічних інструментів і методів управління, формуванням у керівників навчальних закладів новаторських підходів, ініціативи та підприємливості.

Система освіти опинилася під впливом сильних флуктуацій зовнішнього світу (економічних, політичних, соціальних, технологічних), які порушили її рівновагу. Серед факторів, що впливають на розвиток вітчизняної освіти, називають:

- глобалізацію й інтернаціоналізацію (С. Домбровська [5] та ін.);
- Болонський процес (С. Андрейчук [1] та ін.);
- міжнародні документи (О. Голубенко [4] та ін.);
- міжнародну консолідацію у сфері освіти і науки (В. Луговий [7], С. Ніколаєнко [8] та ін.);
- ринкові умови (О.Раєвнева [14] та ін.).

Аналіз джерел дав змогу переконатися у доцільності проектування змісту педагогічної освіти на основі принципу самоорганізації; витлумачувати взаємодію суб'єктів освіти як систему, що саморозвивається із взаємодоповнювальними позиціями; визначати діалектику альтернативних можливостей зміни системи; аналізувати різні грані педагогічної діяльності; формувати цілісний процес особистісного та професійного розвитку суб'єктів освіти.

Список використаних джерел

1. Андрейчук С. К. Державне управління реформуванням вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. наук з державного управління : спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління». Львів. регіон. ін-т держ. управління Нац. акад. держ. управління при Президентіві України. Львів, 2007. 19 с.
2. Вернадський В. І. Кілька слів про ноосферу. Вибрані праці. К. : Наук. думка, 2005. С. 266–276.
3. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська обл. ред. рада вид.: В. Г. Кремень (гол.) [та ін.] ; ред. кол. : А. І. Кузьмінський (гол.) [та ін.]. К. : Знання України, 2010. 351 с.
4. Голубенко О. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти. Національна рамка кваліфікацій у контексті європейських перетворень освітнього простору. Вища школа : наук.-практ. вид. 2009. № 3. С. 44–56.
5. Домбровська С. М. Основні тенденції впливу держави на сучасний розвиток вищої освіти України. Теорія та практика державного управління. 2011. Вип. 1 (32). С. 1–6.
6. Курс лекцій по соціології образования : учеб. пособ. для студ. вузов / под. общ. ред. В. И. Астаховой ; Нар. укр. акад. 2-е изд., перераб. и доп. X. : изд-во НУА, 2009. 464 с.
7. Луговий В. Роль і місце Національної академії державного управління при Президентіві України у створенні системи підготовки державних службовців в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції. Вісник Національної академії державного управління. 2006. № 1. С. 13–18.
8. Ніколаєнко С. М. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти України : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.06 «Теорія і методика управління освітою». Держ. вищий навч. заклад «Університет менеджменту освіти». К., 2009. 44 с.
9. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта як світова тенденція. Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз : монографія / за ред. Н. Г. Ничкало, В. А. Кудіна. Черкаси: Вибір, 2002. С. 40–52.
10. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку (світоглядно-методологічний аспект). К. : Знання України. 2003. 450 с.
11. Поппер К. Р. Открытое общество и его враги. Т. 1: Чары Платона. К. Р. Поппер ; пер. с англ. : Феникс, 1992. 448 с.
12. Пригожин И. Порядок из хаоса: новый диалог человека с природой. И. Пригожин, И. Стенгерс ; под. общ. ред. В. И. Аршинова, Ю. Л. Климонтовича, Ю. В. Сачкова ; пер. с англ. М. : Прогресс, 1986. 432 с.
13. Проблеми сталого розвитку України: програма дій «Порядок денний на 21 століття». ВГО «Україна. Порядок денний на 21 століття». К. : БМТ, 2001. 423 с.
14. Раєвнева О. В. Сучасні тенденції у формуванні інноваційно-орієнтованої структури вищого навчального закладу. Проблеми економіки. 2011. № 2. С. 55–58.
15. Стратегія ЄЕК ООН освіти для сталого розвитку / пер. з англ. К. : Екологія, 2005. 44 с.